

Milé sestry a milí bratři, vážení přátelé,

všechny dnes čtené biblické oddíly obsahovaly slovo o pravdě, kterou máme u nás v Čechách s M. Janem Husem nedělitelně spojenou. Přiznejme si ale poctivě, že tohle naše pojetí pravdy asi nejvíce ze všeho připomíná světelný reflektor, kterým si posvítíme na ostatní, na ty druhé, a v jeho ostrém světle odhalujeme jejich nepravosti. I tohle je jistě důležité a má to svůj smysl, jako třeba když nám zubař posvítí do ústní dutiny, koukne se nám na zoubek a odhalí zubní kaz. Tuhle důležitou práci ve společnosti odvádějí dnes např. investigativní žurnalisté a v mnohém je podobná kritickému hlasu biblických proroků, anebo pozdějších reformátorů, mezi něž řadíme právě i mistra Jana Husa. Mluvit pravdu svému bližnímu a vynášet pokojný soud, jak vybízí Hospodin svůj lid skrze proroka Zacharjáše, je však něco ještě hlubšího a je to spojeno s výzvou, abychom nikdo ve svém srdci nezamýšleli proti bližnímu nic zlého. Mluvit (nebo říkat) pravdu svému bližnímu nejde formou anonymních udání odesílaných někomu úplně jinému, ale jde o to postavit se v rozhovoru, ve vzájemném dialogu, do téhož světla, ve kterém hledíme na druhého. Pravda není jen kritická a soudící nepravost, ale také schopná hledět hlouběji a rozpoznat to dobré, možná zatím nepatrné a skryté, ale pro Pána Boha cenné, čemu on chce nechat vyrůst a od čeho čeká dobré ovoce. Jan Hus sám o sobě přiznává, že knězem se jako kluk chtěl stát proto, aby měl dobré bydlo, hezké odění a lidé si ho vážili. „Ale zlu tu žádost poznal jsem, když jsem Písmu srozuměl.“ Řečeno dnešním jazykem: Negativní, špatnou stránku té touhy jsem poznal, když jsem porozuměl biblickému svědectví. Můžeme říci, že Boží slovo, vtělené v Pánu Ježíši Kristu se tak pro M. Jana Husa stalo tím světlem pravdy, ve kterém uviděl nejprve sám sebe a ve kterém pak hleděl i na své bližní a na církev a společnost své doby. Možná k tomu prohlédnutí nedošlo najednou jako u apoštola Pavla před Damaškem, ale docházelo k němu postupně s prohlubujícím se studiem, cesta každého člověka je trochu jiná a jedinečná, ale tahle živá pravda, rozpoznaná v Ježíši Kristu, k němuž se M. Jan Hus nakonec odvolal jako k tomu nejspravedlivějšímu soudci, mu dala sílu obstát i v tom nejžhavějším světle kostnické hranice, kterou mu připravili jeho lidští soudci.

To 2. dnešní čtení z listu ap. Pavla mělo ve svém středu také pravdu, když se apoštol svých milých Galatů, k nimž má vztah jako maminka k dětem, které v bolestech rodí, ptá: „Stal jsem se vaším nepřítelem tím, že vám říkám pravdu?“ Ano, pravda nám může být nepříjemná, ale toho, kdo nám ji s láskou říká, může bolet a často bolí ještě víc než nás samotné. Tahle bolest, stejně jako bolest porodní, je však pro život a k životu. Nejen tehdy v Galácii, ale i dnes jde o to, čemu dáme přednost: Zda vrabci v hrsti – svým zásluhám a skutkům zákona, kterými chceme držet své bližní i Pána Boha v šachu, anebo svobodné a osvobozující holubici Boží milosti nad sebou i nade všemi ostatními.

Třetím dnešním biblickým čtením byla část rozhovoru Pána Ježíše s římským místodržitelem Pilátem z Janova evangelia. Zpočátku se zdá, že tím klíčovými slovy rozhovoru je král, vládce, dnes bychom v našich politických souřadnicích možná řekli prezident nebo předseda vlády. Ale jak se záhy ukáže, i v tomto rozhovoru se klíčovými slovy stane slovo „pravda“. Pán Ježíš říká, že jeho posláním, jeho úkolem je vydat svědectví pravdě a že každý, kdo je z pravdy, slyší jeho hlas. Z toho jistě cítíme, že tu zdaleka nejde jen o slova, ale spíše o jistou rezonanci, souznění, naladění na stejnou vlnovou délku. Otázka, kterou pronese Pilát: „Co je pravda?“, totiž může mít jak polohu opravdu hlubokého, upřímného a poctivého tázání se, tak ale i polohu pohrdlivého vše relativizujícího zlehčení. Pravdu však nestačí poznat jen jaksi zvenku. Ano, to dokáže i Pilát, když říká: „Já na něm žádnou vinu nenalézám.“ Je ale potřeba postavit se na stranu pravdy, být z ní a v ní. Je potřeba postavit se na stranu toho, který je nejen navenek, ale i uvnitř pravdivý. A to, jak vidíme, Pilát (ale nejen on) bohužel nedokáže. On mocný, tehdy v té judské končině nejmocnější, má strach a jeho pravdivé poznání ustoupí davové náladě, eufemisticky bychom řekli veřejnému mínění. Jako by se vše v dějinách stále znovu opakovalo, jen v trochu

změněných kulisách. A my se můžeme ptát: Měla Kristova věrnost Boží pravdě a oběť, kterou pro ni podstoupil, vůbec nějaký smysl? Měla smysl oběť života M. Jana Husa, anebo v čase nám bližší oběť Jana Palacha? Pravdivou odpověď na tyto otázky nám vposledu nedá davové volání ostatních, ale jen naše srdce, jestliže se ho dotkne Kristovo: „Kdo je z pravdy, slyší můj hlas.“ Amen.